

Instrumenty finansowe oferowane przez Obszar Skarbu Getin Noble Bank SA i związane z nimi ryzyka

Getin Noble Bank SA informuje, że ryzyka są nierozłącznie związane z każdą transakcją instrumentami finansowymi. Poziom ryzyka różni się w zależności od instrumentu finansowego oraz celu: inwestycyjnego lub zabezpieczającego, jaki Klient planuje uzyskać. Należy zauważyć, że przy zawieraniu transakcji oferowanych przez Obszar Skarbu istnieje możliwość zaciągnięcia przez Klienta zobowiązań finansowych oraz ewentualnych zobowiązań dodatkowych (np. dostawa instrumentu bazowego), które są obowiązkami dodatkowymi w stosunku do zawartej transakcji. Ponadto, dokonywanie transakcji instrumentami finansowymi może łączyć się z możliwością podjęcia zobowiązań umownych w stosunku do Banku, które mogą zobowiązywać Klienta do dostarczenia instrumentu finansowego po cenie gorszej niż cena dostępna na rynku w dniu zapadalności danej transakcji.

Niniejszy dokument przedstawia podstawowe informacje o produktach oferowanych przez Obszar Skarbu Getin Noble Banku SA oraz wybranych ryzykach z nimi związanych, aby umożliwić Klientom podjęcie świadomych decyzji.

Definicje

1. **Dostawa** – transakcja rozliczana w drodze dostawy bazowych aktywów (rozliczenie fizyczne)
2. **OTC („Over the counter”)** – obrót poza rynkiem regulowanym.
3. **Rozliczenie indeksowane** – transakcja rozliczana w gotówce – w przeciwieństwie do fizycznej dostawy – w drodze uznania bądź obciążenia rachunku rozliczeniowego Klienta kwotą rozliczenia transakcji.
4. **Zabezpieczenie** – zabezpieczenie w określonej formie i o określonej wartości ustalane w ramach warunków transakcji, ustanowione w celu zagwarantowania rozliczenia zawartej transakcji. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności w sytuacji niekorzystnych dla Klienta zmian parametrów rynkowych lub opóźnienia daty rozliczenia transakcji, Bank może zażądać zwiększenia kwoty zabezpieczenia.
5. **Zmienność** – zmiana ceny instrumentów finansowych.

Przykładowe rodzaje ryzyk

Ryzyko kredytowe – ryzyko związane z przepływami finansowymi firmy, w związku z prowadzoną przez nią działalnością oraz możliwością niewypełnienia swoich zobowiązań. Ryzyko takie może pojawiać się w przypadku emitentów dłużnych papierów wartościowych. Najniższy poziom tego ryzyka występuje (w kolejności) dla papierów emitowanych przez:

- Skarb Państwa,
- Jednostki samorządowe,
- Instytucje finansowe,
- Przedsiębiorstwa.

Ryzyko walutowe – występuje w przypadku inwestycji w obcej walucie i związane jest z niepewnością co do kursu waluty, w której indeksowana jest inwestycja, po jakim nastąpi w przyszłości wymiana waluty obcej na krajową. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być błędna ocena inwestycji w zakresie rentowności.

Ryzyko płynności – ryzyko niemożności rozpoczęcia lub zakończenia inwestycji spowodowane niewielką płynnością, czyli brakiem albo nadmiarem podaży lub popytu dla danych instrumentów lub produktów finansowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być trudność ze sprzedażą lub zakupem instrumentów lub produktów finansowych. Ceny na rynku mogą podlegać znacznym wahaniom. W przypadku sprzedaży przed terminem zapadalności istnieje ryzyko, iż Inwestor posiadający papiery wartościowe nie będzie mógł ich zbyć w dowolnym terminie, w ilości przez siebie zakładanej i po satysfakcjonującej cenie. Istnieje ryzyko poniesienia ewentualnych strat, wynikających ze sprzedaży papierów wartościowych po cenie niższej niż wyniosła ich cena nabycia.

Ryzyko stopy procentowej – ryzyko niestabilności stóp procentowych, powodujące trudność oceny dochodowości inwestycji dla instrumentów o zmiennej stopie procentowej lub powiązanych z wysokością stóp procentowych. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja w papiery dłużne o stałym oprocentowaniu, podczas gdy lepsze efekty uzyskuje się, inwestując w papiery o zmiennym oprocentowaniu.

Ryzyko podatkowe – ryzyko zmiany przepisów podatkowych powodujące, iż inwestowanie w instrumenty i produkty finansowe związane będzie z większymi niż dotychczas obciążeniami podatkowymi, co może skutkować zmniejszeniem opłacalności inwestycji.

Ryzyko prawne – ryzyko związane ze zmianami prawnymi dotyczącymi regulacji, którym podlegają emitenci lub dystrybutorzy instrumentów lub produktów finansowych.

Ryzyko związane z mechanizmem dźwigni finansowej (zwanej potocznie lewarem) – dźwignia to mechanizm, który pozwala na być instrumenty finansowe, angażując tylko część potrzebnych do tego środków finansowych. Nabywanie instrumentów finansowych bez dźwigni finansowej, wymaga zaangażowania 100% wymaganych środków finansowych. Przykładem wykorzystania dźwigni finansowej jest zakup akcji w pierwszej ofercie publicznej przy wykorzystaniu środków z kredytu. Dzięki wykorzystaniu kredytu przy zakupie akcji w pierwszej ofercie publicznej możliwe jest zwiększenie potencjalnych zysków na zasadzie dźwigni finansowej poprzez wykorzystanie środków pieniężnych z kredytu do zakupu akcji, ale również - w przypadku niekorzystnych cen - zwiększeni potencjalnych strat.

Złożoność produktu – dotyczy ryzyka związanego z charakterem produktu oraz związaną z nim dokumentacją. Im bardziej złożony, niestandardowy produkt, tym bardziej złożona będzie jego dokumentacja oraz zawarte w niej opisy.

Ryzyko branży – ryzyko związane z inwestowaniem w instrumenty lub produkty finansowe związane z jedną branżą. Wynika z faktu, iż każda branża narażona jest na ryzyko inwestycyjne uwarunkowane

zewnętrznymi warunkami gospodarczymi, trendami inwestycyjnymi, sezonowością branży, w której działa spółka. W przypadku spółek surowcowych ryzyko wynika z poziomu cen surowców na giełdach towarowych i ich skutków dla wyniku finansowego spółki. Efektem nieuwzględnienia tego ryzyka może być inwestycja obciążona znacznie większym ryzykiem niż inwestycja zdywersyfikowana pod względem branżowym.

Ryzyko inflacji – ryzyko wywarcia wpływu przez inflację na wartość inwestycji lub produktu.

Ryzyko utraty kapitału – wiąże się z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. W przypadku niektórych produktów i instrumentów finansowych istnieje pełna gwarancja kapitału, oznaczająca brak ryzyka związanego z możliwością utraty zainwestowanego kapitału. Natomiast w przypadku części produktów występuje częściowa gwarancja kapitału lub też brak jest jakiegokolwiek gwarancji. Co za tym idzie, w przypadku nabycia niektórych produktów i instrumentów finansowych wiąże się to z ryzykiem utraty nawet do 100% wartości kapitału lub strat pochłaniających więcej niż 100% zainwestowanego kapitału.

Ryzyko rozliczeniowe i operacyjne – ryzyko poniesienia straty na skutek wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi, systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych.

Ryzyko powstania spekulacyjnego charakteru transakcji – dotyczy transakcji zabezpieczających określone ryzyko rynkowe (np. ryzyko walutowe, ryzyko stopy procentowej, ryzyko towarowe itp.) Aby transakcja miała charakter zabezpieczający musi być dopasowana zarówno pod względem kwot, jak i terminów rozliczenia, do otwartej, naturalnej pozycji Klienta na danym aktywie wynikającej z jego podstawowej działalności. Niedopasowanie w tym zakresie w momencie zawierania transakcji, lub też zmiany w tej pozycji, mogą powodować, iż zawarte transakcje będą miały częściowo lub całkowicie charakter spekulacyjny. Zawieranie transakcji o charakterze spekulacyjnym może narażać Klienta na poniesienie istotnych strat.

Instrumenty finansowe oferowane przez Obszar Skarbu Getin Noble Banku SA

Bony skarbowe

Krótkoterminowe (do 364 dni) państwowe papiery wartościowe emitowane przez Ministerstwo Finansów potwierdzające zobowiązanie Skarbu Państwa z tytułu zaciągniętego długu.

Sprzedawane z dyskontem tzn. Klient płaci mniejszą kwotę (wartość nominalna pomniejszona o rentowność), aby w dniu wykupu otrzymywać ich wartość nominalną.

1 bon skarbowy = 10 000 PLN wartości nominalnej.

Rentowność podawana jest w konwencji r/r i naliczana jest na bazie 360 dni.

Forma zdematerializowana tzn. Klient po zakupie/sprzedaży nie otrzymuje bonów, ale dokument potwierdzający zakup/sprzedaż, a transakcja jest ewidencjonowana na indywidualnym rachunku bonów prowadzonym przez Bank. Transakcje Banku ewidencjonowane są w Rejestrze Papierów Wartościowych (RPW), w którym Bank posiada portfel klientowski.

Produkt rynku OTC, zawierany z pominięciem rynków regulowanych na podstawie umowy pomiędzy Klientem a Bankiem. Klientom oferowane są w obrocie wtórnym w ramach transakcji pomiędzy rachunkiem Klienta a rachunkiem własnym Banku.

Czynniki ryzyka

1. **Ryzyko kredytowe** – niskie z uwagi na emitenta, którym jest Ministerstwo Finansów.
2. **Ryzyko płynności** – niskie z uwagi na miejsce realizacji transakcji tzn. portfel własny Banku.
3. **Ryzyko inflacji** – w przypadku spadku siły nabywczej pieniądza zmienia się realna wartość przepływów gotówkowych z tytułu wykupu bonów skarbowych – ryzyko stosunkowo niskie z uwagi na horyzont inwestycji max do 1 roku.
4. **Ryzyko stopy procentowej** – od momentu zakupu do wykupu papierów mogą ulec zmianie rynkowe stopy procentowe. Wzrost rynkowych stóp procentowych powoduje ujemny wynik z wyceny papierów, a tym samym sprzedaż papierów przed terminem wykupu może spowodować niższy od nominalnego oprocentowania a nawet ujemny wynik z inwestycji. Spadek stóp skutkuje dodatnim wynikiem z wyceny i w przypadku sprzedaży papierów przed terminem wykupu może przynieść wyższą od nominalnego oprocentowania stopę zwrotu z inwestycji.

Natychmiastowa transakcja walutowa typu Spot

Natychmiastowa transakcja kupna lub sprzedaży walut po kursie ustalonym w dniu zawarcia transakcji z natychmiastową dostawą. Kurs wymiany, po którym dokonywany jest zakup lub sprzedaż to kurs spot. FX spot to prosta transakcja z fizyczną dostawą zawierana na rynku OTC.

Transakcje zgodnie z ustawą o obrocie nie są klasyfikowane do instrumentów finansowych, w związku z czym nie podlegają MiFID.

Czynniki ryzyka

Ryzyko walutowe – z uwagi na charakter transakcji – oceniane jako niskie.

Terminowa transakcja walutowa typu Forward

Transakcja pochodna, polegająca na kupnie/sprzedaży waluty obcej za złote lub inną walutę wymienną, realizowana wg ustalonego w dniu zawarcia transakcji kursu terminowego. Polega na zawarciu przez Klienta z Bankiem umowy, na podstawie której Bank zobowiązuje się do sprzedaży lub do kupna określonej kwoty waluty obcej, w określonym w umowie terminie w przyszłości, według kursu ustalonego w dniu zawarcia umowy. Kurs wymiany, po którym dokonywany jest zakup lub sprzedaż to kurs terminowy. Transakcja może zostać rozliczona z Dostawą lub w drodze Rozliczenia indeksowanego.

Produkt rynku OTC.

Czynniki ryzyka

1. **Ryzyko walutowe** – możliwość poniesienia strat na skutek niekorzystnych zmian kursów walutowych. Ryzyko walutowe może prowadzić do zwiększenia się zobowiązań przedsiębiorstwa lub zmniejszenia się wpływów z kontraktów. Wartość rynkowa transakcji może podlegać zmianom na skutek wahań kursowych, co w konsekwencji może powodować konieczność uzupełnienia zabezpieczenia transakcji do poziomu wymaganego aktualną wyceną. Ponadto, w przypadku rozwiązania transakcji przed datą rozliczenia, powstanie konieczność rozliczenia wartości godziwej tej transakcji.
2. **Ryzyko wyceny zawartej transakcji w dniu rozliczenia lub dniu ustalenia stawki referencyjnej** – terminowa transakcja wymiany walut nieodwołalnie ustala kurs wymiany waluty w określonym przez strony dniu w przyszłości. Ze względu na zmienność rynku może okazać się, że transakcja zawarta została po gorszym kursie niż kurs rynkowy w dniu rozliczenia co powoduje ujemną wycenę dla Klienta, jak również po kursie lepszym niż kurs rynkowy w dniu rozliczenia co powoduje dodatnią wycenę dla Klienta.

3. **Ryzyko związane z działaniem mechanizmu dźwigni finansowej** - w przypadku transakcji FX Forward istnieje możliwość skorzystania z dźwigni finansowej. Jej mechanizm polega na tym, że transakcja jest zawierana na kwotę wyższą niż ewentualne zabezpieczenie transakcji przyjęte w chwili jej zawarcia (pełna kwota jest potrzebna dopiero przy rozliczeniu transakcji, jeśli ta ma być rozliczona w sposób rzeczywisty). To samo dotyczy transakcji terminowych, które Klient zawiera, dzięki przyznaniu przez Bank limitowi transakcyjnemu. Nominał transakcji terminowej może być większy niż limit transakcyjny wykorzystany do zawarcia Transakcji. Potencjalne zmiany czynników rynkowych mogą spowodować powstanie ujemnej (negatywnej) wyceny transakcji większej niż limit transakcyjny, Klient będzie w takiej sytuacji wezwany przez Bank do wpłaty Zabezpieczenia. Zabezpieczenie może stanowić znaczne obciążenie dla Klienta (płynność i gospodarka środkami pieniężnymi). Biorąc pod uwagę fakt, że zabezpieczenie stanowi jedynie ułamkową część wielkości zobowiązania, zmiana wartości transakcji w stosunku do zainwestowanych środków może spowodować zwielokrotnienie zysków lub strat – dźwignia finansowa działa bowiem w obie strony. Jeżeli ocena kierunku ruchu kursów walut okaże się trafna, dzięki dźwigni następuje zwielokrotnienie zysków w porównaniu z osiąganymi na rynku kasowym, ale w przypadku, gdy trend zmienia się niezgodnie z oczekiwaniami kupującego lub sprzedającego, może być przyczyną dotkliwych strat, znacznie przekraczających efekt podobnej inwestycji na rynku kasowym.
4. **Ryzyko powstania spekulacyjnego charakteru transakcji** - aby transakcja miała charakter zabezpieczający musi być dopasowana zarówno pod względem kwot, jak i terminów rozliczenia, do otwartej pozycji walutowej, odsetkowej i płynnościowej Klienta; niedopasowanie w tym zakresie w momencie zawierania transakcji, lub też zmiany w pozycji walutowej, odsetkowej bądź płynnościowej Klienta, mogą powodować, iż zawarte transakcje będą miały częściowo lub całkowicie charakter spekulacyjny; zawieranie transakcji o charakterze spekulacyjnym może narażać Klienta na poniesienie istotnych strat.
5. **Ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne dotyczące Getin Noble Banku SA:** Klient, zawierając transakcje z Bankiem, powinien brać pod uwagę ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne leżące po stronie Getin Noble Banku SA.

Swap walutowy – FX Swap

Transakcja walutowa FX swap polega na zakupie lub sprzedaży waluty z dostawą na określoną datę waluty i równoległej sprzedaży lub zakupie tej samej kwoty waluty z dostawą na inny dzień roboczy (zazwyczaj jest to FX Spot + Fx Forward). Termin transakcji zazwyczaj nie przekracza 1 roku. Różnica w kursach transakcji pomiędzy zakupem a sprzedażą odzwierciedla różnicę oprocentowania dwóch walut swapa, w okresie jego trwania.

W dacie waluty wymiany początkowej Bank:

1. obciąża rachunek bankowy Klienta kwotą waluty bazowej i jednocześnie uznaje rachunek bankowy Klienta równowartością tej kwoty wyrażoną w walucie kwotowanej, po jej przeliczeniu według kursu wymiany początkowej (w przypadku sprzedaży przez Klienta waluty bazowej za walutę kwotowaną w dacie waluty wymiany początkowej),

albo

2. uznaje rachunek bankowy Klienta kwotą waluty bazowej i jednocześnie obciąża rachunek bankowy Klienta równowartością tej kwoty wyrażonej w walucie kwotowanej, po jej przeliczeniu według kursu wymiany początkowej (w przypadku kupna przez Klienta waluty bazowej za walutę kwotowaną w dacie waluty wymiany początkowej).

W dacie waluty wymiany końcowej Bank:

1. uznaje rachunek bankowy Klienta kwotą waluty bazowej i jednocześnie obciąża rachunek bankowy Klienta równowartością tej kwoty wyrażoną w walucie kwotowanej, po jej przeliczeniu według kursu wymiany końcowej (w przypadku kupna przez Klienta waluty bazowej za walutę kwotowaną w dacie waluty wymiany końcowej),

albo

2. obciąża rachunek bankowy Klienta kwotą waluty bazowej i jednocześnie uznaje rachunek bankowy Klienta równowartością tej kwoty wyrażoną w walucie kwotowanej, po jej przeliczeniu według kursu wymiany końcowej (w przypadku sprzedaży przez Klienta waluty bazowej za walutę kwotowaną w dacie waluty wymiany końcowej).

Produkt rynku OTC.

W przypadku, gdy w tej samej dacie rozliczenia strony transakcji mają wobec siebie wzajemne wymagalne zobowiązania wyrażone w tej samej walucie, możliwe jest dokonanie rozliczenia netto (poprzez potrącenie). Pozwala to na wykorzystanie transakcji FX swap, negocjowanej na podstawie aktualnych kwotowań na rynku międzybankowym, do przesunięcia terminu rozliczenia natychmiastowej bądź terminowej transakcji wymiany walut.

Czynniki ryzyka

1. **Ryzyko walutowe** - wartość rynkowa transakcji może podlegać zmianom na skutek wahań kursowych, co w konsekwencji może powodować konieczność uzupełnienia pierwotnego zabezpieczenia transakcji do poziomu wymaganego aktualną wyceną. Ponadto, w przypadku rozwiązania transakcji przed datą rozli-

czenia, powstanie konieczność rozliczenia wartości godziwej tej transakcji.

2. **Ryzyko wyceny zawartej transakcji w dniu rozliczenia lub dniu ustalenia stawki referencyjnej** - transakcja wymiany walut FX Forward (stanowiąca transakcję składającą się na FX swapa - nazywaną tzw. II nogą Fx swapa) nieodwołalnie ustala kurs wymiany waluty w określonym przez strony dniu w przyszłości. Ze względu na zmienność rynku może okazać się, że transakcja zawarta została po gorszym kursie niż kurs rynkowy w dniu rozliczenia co powoduje ujemną wycenę dla Klienta, jak również po kursie lepszym niż kurs rynkowy w dniu rozliczenia co powoduje dodatnią wycenę dla Klienta.
3. **Ryzyko związane z działaniem mechanizmu dźwigni finansowej** - w przypadku transakcji FX Forward (stanowiącej transakcję składającą się na FX swap - nazywaną tzw. II nogą Fx swapa) istnieje możliwość skorzystania z dźwigni finansowej. Jej mechanizm polega na tym, że transakcja jest zawierana na kwotę wyższą niż ewentualne zabezpieczenie transakcji przyjęte w chwili jej zawarcia (pełna kwota jest potrzebna dopiero przy rozliczeniu transakcji, jeśli ta ma być rozliczona w sposób rzeczywisty). To samo dotyczy transakcji terminowych, które Klient zawiera, dzięki przyznanemu przez Bank limitowi transakcyjnemu. Nominał transakcji terminowej może być większy niż limit transakcyjny wykorzystany do zawarcia Transakcji. Potencjalne zmiany czynników rynkowych mogą spowodować powstanie ujemnej (negatywnej) wyceny transakcji większej niż limit transakcyjny, Klient będzie w takiej sytuacji wezwany przez Bank do wpłaty Zabezpieczenia. Zabezpieczenie może stanowić znaczne obciążenie dla Klienta (płynność i gospodarka środkami pieniężnymi). Biorąc pod uwagę fakt, że zabezpieczenie stanowi jedynie ułamkową część wielkości zobowiązania, zmiana wartości transakcji w stosunku do zainwestowanych środków może spowodować zwielokrotnienie zysków lub strat - dźwignia finansowa działa bowiem w obie strony. Jeżeli ocena kierunku ruchu kursów walut okaże się trafna, dzięki dźwigni następuje zwielokrotnienie zysków w porównaniu z osiąganymi na rynku kasowym, ale w przypadku, gdy trend zmienia się niezgodnie z oczekiwaniami kupującego lub sprzedającego, może być przyczyną dotkliwych strat, znacznie przekraczających efekt podobnej inwestycji na rynku kasowym.
4. **Ryzyko powstania spekulacyjnego charakteru transakcji** - aby transakcja miała charakter zabezpieczający musi być dopasowana zarówno pod względem kwot, jak i terminów rozliczenia, do otwartej pozycji walutowej, odsetkowej i płynnościowej Klienta; niedopasowanie w tym zakresie w momencie zawierania transakcji, lub też zmiany w pozycji walutowej, odsetkowej bądź płynnościowej Klienta, mogą powodować, iż zawarte transakcje będą miały częściowo lub całkowicie charakter spekulacyjny; zawieranie transakcji o charakterze spekulacyjnym może narażać Klienta na poniesienie istotnych strat.
5. **Ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne dotyczące Getin Noble Banku SA:** Klient, zawierając transakcje z Bankiem, powinien brać pod uwagę ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne leżące po stronie Getin Noble Banku SA.

Opcje Walutowe

Opcja Walutowa Waniliowa - transakcja, w ramach której nabywca opcji otrzymuje od wystawcy opcji za określoną cenę (zwaną premią opcyjną) prawo majątkowe, ale nie obowiązek, do zakupu (opcja call) lub sprzedaży (opcja put) uzgodnionej kwoty waluty po z góry określonym kursie wymiany:

- a) w określonym terminie - Opcja Walutowa Europejska,
- b) do określonego terminu - Opcja Walutowa Amerykańska,
- c) w ściśle określonych datach - Opcja Walutowa Bermudzka.

Opcja Walutowa Azjatycka - rodzaj opcji, w której nabywca może skorzystać ze swojego prawa do realizacji opcji w zależności od wysokości kursu referencyjnego, jakim jest średnia kursów waluty niebazowej za walutę bazową z ustalonych przez nabywcę oraz wystawcę dat, który jest wyliczany według formuły wskazanej w warunkach zawartej transakcji.

Opcja Walutowa Bariery - rodzaj opcji, w której nabywca może skorzystać ze swojego prawa w zależności od tego, czy kurs referencyjny osiągnął bądź przekroczył z góry ustalony kurs (Bariery) lub kursy (Bariery) w ustalonym okresie obserwacji.

Opcja Walutowa Binarna - rodzaj Opcji Walutowej Bariery, w której nabywca opcji jest uprawniony do otrzymania od wystawcy opcji uzgodnionej w momencie zawarcia opcji stałej kwoty wypłaty, zgodnie z ustaleniami wskazanymi w warunkach zawartej transakcji.

Typy Opcji Walutowych Binarnych:

Opcja Binarna One-Touch-Up - typ Opcji Binarniej, w której Nabywca Opcji jest uprawniony do otrzymania od Wystawcy Opcji uzgodnionej w momencie zawarcia Transakcji Opcyjnej Stałej Kwoty Wypłaty, pod warunkiem, że w Okresie Obserwacji Bariery Kurs Referencyjny Bariery osiągnie lub wzrośnie powyżej poziomu Bariery.

Opcja Binarna One-Touch-Down - typ Opcji Binarniej, w której Nabywca Opcji jest uprawniony do otrzymania od Wystawcy Opcji uzgodnionej w momencie zawarcia Transakcji Opcyjnej Stałej Kwoty Wypłaty, pod warunkiem, że w Okresie Obserwacji Bariery Kurs Referencyjny Bariery osiągnie lub spadnie poniżej poziomu Bariery.

Opcja Binarna Double-One-Touch - typ Opcji Binarniej, w której Nabywca Opcji jest uprawniony do otrzymania od Wystawcy Opcji uzgodnionej w momencie zawarcia Transakcji Opcyjnej Stałej Kwoty Wypłaty, pod warunkiem, że w Okresie Obserwacji Bariery Kurs Referencyjny Bariery osiągnie bądź wzrośnie powyżej poziomu górnej Bariery lub osiągnie bądź spadnie poniżej poziomu dolnej Bariery.

Opcja Binarna No-Touch-Up - typ Opcji Binarniej, w której Nabywca Opcji jest uprawniony do otrzymania od Wystawcy Opcji uzgodnionej w momencie zawarcia Transakcji Opcyjnej Stałej Kwoty Wypłaty, pod warunkiem, że w Okresie Obserwacji Bariery Kurs Referencyjny Bariery nie osiągnie lub nie wzrośnie powyżej poziomu Bariery.

Opcja Binarna No-Touch-Down - typ Opcji Binarniej, w której Nabywca Opcji jest uprawniony do otrzymania od Wystawcy Opcji uzgodnionej w momencie zawarcia Transakcji Opcyjnej Stałej Kwoty Wypłaty, pod warunkiem, że w Okresie Obserwacji Bariery Kurs Referencyjny Bariery nie osiągnie lub nie spadnie poniżej poziomu Bariery.

Opcja Binarna Double-No-Touch - typ Opcji Binarniej, w której Nabywca Opcji jest uprawniony do otrzymania od Wystawcy Opcji

uzgodnionej w momencie zawarcia Transakcji Opcyjnej Stałej Kwoty Wypłaty, pod warunkiem, że w Okresie Obserwacji Bariery Kurs Referencyjny Bariery nie osiągnie bądź nie wzrośnie powyżej poziomu górnej Bariery i nie osiągnie bądź nie spadnie poniżej poziomu dolnej Bariery.

Strategia Opcyjna – jednoczesne zawarcie przez Klienta transakcji zakupu i sprzedaży jednej lub kilku opcji, które traktowane są łącznie w przypadku wyznaczania ceny opcji (premii opcyjnej), zabezpieczenia, rozliczenia opcji oraz transakcji odkupu.

Produkt rynku OTC.

Czynniki ryzyka

1. **Ryzyko walutowe** – wynik ekonomiczny stron zawierających transakcję opcji walutowej uzależniony jest pośrednio lub bezpośrednio od kursu walutowego. Wartość opcji walutowej (premii opcyjna) uzależniona jest od wielu czynników, z których najważniejszy to poziom kursu walutowego w stosunku do ustalonego kursu wykonania opcji. Wysokość premii opcyjnej w sposób bezpośredni powiązana jest więc z aktualną ceną danej waluty i decyduje o poziomie zysku posiadacza opcji w przypadku jej sprzedaży.

Opcja walutowa daje prawo do zakupu/sprzedaży waluty po kursie wykonania opcji, a jej wykonanie jest warunkowe – uzależnione od poziomu kursu walutowego. Kurs walutowy bezpośrednio więc decyduje o tym, czy opcja będzie wykonana w dniu wykonania opcji (Opcje Europejskie) lub w trakcie jej życia (Opcje Amerykańskie). Wykonanie opcji oznacza, że jej właściciel osiągnął zysk a jej wystawca poniósł stratę.

W przypadku opcji barierowych, przekroczenie poziomu bariery przez kurs walutowy decyduje o aktywacji lub dezaktywacji opcji co bezpośrednio wpływa na wynik ekonomiczny z takiej transakcji dla jej wystawcy lub posiadacza. Poziom kursu walutowego w stosunku do ustalonego poziomu bariery decyduje również o wypłacie stałej kwoty pieniężnej posiadaczowi opcji przez jej wystawcę w przypadku opcji binarych.

Konstrukcja opcji walutowych powoduje, że ryzyko walutowe w dużo większym stopniu dotyka wystawcę opcji niż jej posiadacza. Niekorzystne zmiany kursu walutowego mogą spowodować pogorszenie wyniku finansowego posiadacza opcji ale nie mogą spowodować, że poniesie on stratę. Wystawca opcji zaś bierze na siebie zobowiązanie do rozliczenia opcji po kursie wykonania opcji. Opcja zostanie wykonana przez jej posiadacza tylko wtedy, gdy przyniesie mu korzyść, co jednocześnie oznacza stratę dla jej wystawcy. Wysokość tej straty zależy od rodzaju opcji, jej parametrów i wysokości kursu walutowego. W skrajnym przypadku straty te mogą być nieograniczone.

2. **Ryzyko powstania spekulacyjnego charakteru transakcji** – wystawca opcji walutowych zobowiązany jest do zakupu/sprzedaży określonej kwoty waluty po kursie wykonania opcji w ustalonym dniu w przyszłości. Środki na rozliczenie tych zobowiązań powinny pochodzić z podstawowej działal-

ności Klienta a opcje powinny służyć zabezpieczeniu ryzyka walutowego związanego z tą działalnością. Brak tych środków może spowodować konieczność odkupu/odsprzedaży waluty po kursie rynkowym, co w przypadku niekorzystnych zmian kursowych może przynieść stratę wystawcy opcji. Brak pokrycia zobowiązań opcyjnych przepływami z podstawowej działalności nadaje więc opcjom charakter spekulacyjny.

Pełne zabezpieczenie ryzyka walutowego daje tylko zakup opcji walutowej bez barier dezaktywujących. Wszystkie inne konstrukcje dają zabezpieczenie niepełne, albo narażają Klienta na straty w przypadku niekorzystnych zmian kursowych. W przypadku struktur opcyjnych istotne jest, aby łączna kwota wystawionych przez Klienta opcji walutowych nie przekraczała jego naturalnej ekspozycji walutowej. Działaniem czysto spekulacyjnym jest transakcja, w której Klient tylko wystawia opcje.

3. **Ryzyko płynności** – opcje walutowe są instrumentem, którym handluje się na rynku międzybankowym na zasadach rynkowych i podlega prawu popytu i podaży. Chcąc zawrzeć transakcję kupna lub sprzedaży opcji kontrahent musi znaleźć drugą stronę transakcji, która zaakceptuje stawiane przez niego warunki transakcji. Niekorzystne wydarzenia i zmiany na rynku mogą spowodować zmniejszenie liczby potencjalnych kontrahentów lub pogorszyć oferowane przez nich warunki cenowe. Wszystko to określa się mianem ryzyka płynności, które ostatecznie może spowodować, że Klient uzyska na rynku mniej korzystną cenę za zakup lub sprzedaż opcji niż pierwotnie zakładał. Taka sytuacja może przynieść Klientowi straty w przypadku gdy będzie on chciał odkupić/odsprzedać opcję przed terminem jej wykonania.

4. **Ryzyko związane z działaniem mechanizmu dźwigni finansowej** – zawierając transakcje na opcjach walutowych Klient korzysta z dźwigni finansowej. Jej mechanizm polega na tym, że transakcja jest zawierana na kwotę wyższą niż ewentualne zabezpieczenie transakcji przyjęte w chwili jej zawarcia (pełna kwota jest potrzebna dopiero przy rozliczeniu transakcji, jeśli ta ma być rozliczona w sposób rzeczywisty). Wysokość dźwigni finansowej i wielkość zawartych przez klienta transakcji zależą będzie od przyjętych w Banku wag ryzyka dla danej transakcji i od wysokości przyznanego klientowi limitu transakcyjnego, przy czym kupno opcji przez Klienta nie wymaga limitu transakcyjnego ani zabezpieczenia.

Dźwignia finansowa sprawia, że potencjalne zmiany czynników rynkowych mogą spowodować powstanie negatywnej wyceny transakcji (na opcjach sprzedanych przez Klienta) większej niż limit transakcyjny, Klient będzie w takiej sytuacji wezwany przez Bank do wpłaty zabezpieczenia. Biorąc pod uwagę fakt, że zabezpieczenie stanowi jedynie ułamkową część wielkości zobowiązania, zmiana wartości transakcji w stosunku do zainwestowanych środków może spowodować zwielokrotnienie zysków lub strat – dźwignia finansowa działa bowiem w obie strony. W przypadku, gdy trend zmienia się niezgodnie z oczekiwaniami sprzedającego opcje, dźwignia może być przyczyną dotkliwych strat, znacznie przekraczających efekt podobnej inwestycji na rynku kasowym.

5. **Złożoność produktu** – opcja walutowa, to skomplikowany instrument finansowy, którego wartość zależy od wielu czynników rynkowych, takich jak wysokość kursu walutowego, zmienność kursu walutowego, płynność rynku opcji i innych. Dodatkowo opcje niestandardowe (np. barierowe, azjatyckie, binarne) posiadają charakterystyczne elementy, które uzależniają wypłatę z opcji od spełnienia dodatkowych warunków. Te zaawansowane instrumenty często łączy się jeszcze w rozbudowane struktury opcyjne. Wszystkie te przekształcenia pozwalają w dowolny sposób zmodyfikować profil wypłaty z opcji, ale jednocześnie komplikują wycenę tych instrumentów i ograniczają ich przejrzystość. Dlatego więc, z tego rodzaju produktów powinni korzystać tylko Klienci z odpowiednią wiedzą i doświadczeniem, które pozwoli im we właściwy sposób ocenić ryzyko związane z zawieraniem tego rodzaju transakcji.
6. **Ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne dotyczące Getin Noble Banku SA:** Klient, zawierając transakcje z Bankiem, powinien brać pod uwagę ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne leżące po stronie Getin Noble Banku SA. w sytuacji gdy Bank jest wystawcą opcji.

Depozyt Dwuwalutowy

Depozyt Dwuwalutowy - produkt lokacyjny, w którym Bank ma obowiązek zwrotu zdeponowanych środków wraz z odsetkami, jednak zwrot ten może nastąpić w jednej z dwóch określonych wcześniej walut. Klient lokujący środki w depozycie dwuwalutowym, wystawia jednocześnie Bankowi opcję walutową, która daje Bankowi prawo do przewalutowania kwoty depozytu wraz z odsetkami po z góry ustalonym kursie, tzw. kursie wymiany. W zależności od tego na jakim poziomie będzie znajdował się kurs referencyjny w dniu zakończenia depozytu:

1. Bank dokona wypłaty kwoty nominalnej depozytu wraz z odsetkami w pierwotnej walucie depozytu na rachunek Klienta, w przypadku gdy:
 - a) kurs referencyjny będzie wyższy lub równy ustalonemu przez Stronę kursowi wymiany, jeżeli walutą bazową jest waluta wymiany danego depozytu, lub
 - b) kurs referencyjny będzie niższy lub równy kursowi wymiany, jeżeli walutą bazową jest waluta depozytu.
2. Bank przeliczy kwotę nominalną depozytu wraz z odsetkami z pierwotnej waluty depozytu na walutę wymiany według kursu wymiany ustalonego w dniu zawarcia transakcji i kwotę tę przekaże na rachunek Klienta, w przypadku gdy:
 - a) kurs referencyjny będzie niższy niż kurs wymiany, jeżeli walutą bazową jest waluta wymiany danego depozytu, lub
 - b) kurs referencyjny będzie wyższy niż kurs wymiany, jeżeli walutą bazową jest waluta depozytu.

Czynniki ryzyka

1. **Ryzyko walutowe** – Depozyt Dwuwalutowy daje Bankowi prawo do przewalutowania kwoty depozytu na walutę wymiany. Bank skorzysta z tego prawa tylko wtedy, gdy kurs wymiany będzie dla niego bardziej korzystny niż kurs referencyjny z dnia zakończenia depozytu. Dla Klienta oznacza to ryzyko, że będzie on zmuszony do wymiany środków po mniej korzystnym kursie niż ten obowiązujący w danej chwili na rynku. W ujęciu ekonomicznym może oznaczać to stratę dla Klienta przewyższającą dochód uzyskany z ponadprzeciętnego oprocentowania depozytu.
2. **Ryzyko powstania spekulacyjnego charakteru transakcji** – ponieważ, transakcja Depozytu Dwuwalutowego wiąże się z ryzykiem wymiany środków na inną walutę, niż waluta depozytu, Klient powinien mieć naturalną pozycję w tej walucie wynikającą z podstawowej działalności. W takim wypadku, środki otrzymane z przewalutowania depozytu będzie mógł wykorzystać w swojej podstawowej działalności. W przeciwnym wypadku transakcja będzie miała charakter wyłącznie spekulacyjny, a Klient będzie zmuszony do odsprzedaży środków otrzymanych z przewalutowania depozytu, po niekorzystnym kursie rynkowym. Taka operacja naraża Klienta na poniesienie rzeczywistych strat finansowych.
3. **Ryzyko utraty kapitału** – w transakcji Depozytu Dwuwalutowego Klient nie ma gwarancji zwrotu 100% zainwestowanego kapitału w przypadku zerwania depozytu przed ustalonym wcześniej dniem zakończenia depozytu. Wynika to z faktu, iż wbu-

dowana w Depozyt Dwuwalutowy opcja walutowa, którą Klient sprzedał w dniu otwarcia depozytu Bankowi, w wyniku zmian czynników rynkowych, może znacząco zwiększyć swoją wartość. Chcąc zerwać depozyt, Klient może zostać zmuszony do odkupu tej opcji walutowej, po nowej, wyższej cenie. Środki na ten cel będą pochodzić z kwoty depozytu. Jeżeli koszt odkupu opcji przekroczy dochód odsetkowy naliczony do dnia zerwania depozytu, to kwota rozliczenia depozytu będzie niższa niż pierwotnie zdeponowana przez Klienta kwota depozytu.

4. **Złożoność produktu** – opcja walutowa wbudowana w Depozyt Dwuwalutowy, to skomplikowany instrument finansowy, którego wartość zależy od wielu czynników rynkowych, takich jak wysokość kursu walutowego, zmienność rynkowa kursu walutowego, płynność rynku opcji itp. Ponieważ ostateczny wynik na transakcji Depozytu Dwuwalutowego będzie zależał od wartości opcji w dniu zerwania depozytu lub od tego czy opcja zostanie wykonana w dniu zakończenia depozytu, Klient ponosi ryzyka związane ze zmianą ceny opcji. Właściwa ocena tego ryzyka wymaga umiejętności wyceny opcji, która jest zajęciem złożonym oraz wymagającym odpowiednich narzędzi.
5. **Ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne dotyczące Getin Noble Banku SA:** Klient, zawierając transakcje z Bankiem, powinien brać pod uwagę ryzyko kredytowe, rozliczeniowe i operacyjne leżące po stronie Getin Noble Banku SA.

Informacja o wymogach związanych z utrzymaniem, uzupełnianiem i ustanawianiem Zabezpieczenia w związku z zawieraniem transakcjami skarbowymi.

Klient wykorzystuje do zawierania transakcji terminowych przyznany przez Bank Limit Transakcyjny lub ustanawia Zabezpieczenie w momencie zawarcia transakcji. Zgodnie z Regulaminem Bank dokonuje wyceny wszystkich zawartych przez Klienta transakcji. Jeśli ujemna (negatywna) dla Klienta wartość wyceny przekroczy sumę Limitu Transakcyjnego wraz z ewentualnym Zabezpieczeniem Otrzymanym Klient zostanie wezwany przez Bank o wpłacenie Zabezpiecze